

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА НАОДИТЕ ОД
ИЗВРШЕНИТЕ КОНТРОЛИ НА КВАЛИТЕТ
2019/2020**

**Комисија за контрола на квалитетот на ревизорските
услуги**

јуни 2021 година

На 05.10.2021 година, СУНPPCM даде согласност на Годишниот извештај за наодите од извршените контроли на квалитет

СОДРЖИНА

- 1. ГОДИШИОТ ПЛАН ЗА КОНТРОЛА НА КВАЛИТЕТ ЗА 2019/2020 ГОДИНА**
- 2. РЕЗУЛТАТИ ОД КОНТРОЛИТЕ**
- 3. ГЛАВНИ ПРЕПОРАКИ**
- 4. ПРЕДЛОЗИ ДО КОМИСИЈАТА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, ОБУКА И ПУБЛИКАЦИИ**
- 5. ПОСЛЕДОВАТЕЛНО СЛЕДЕЊЕ НА ПРЕПОРАКИТЕ**
- 6. ПОНАТАМОШНИ ДЕЈСТВИЈА ОД СПРОВЕДЕНИТЕ КОНТРОЛИ НА КВАЛИТЕТОТ**

Институтот на овластени ревизори на Република Македонија (во понатамошниот текст „ИОРРМ“) спроведува контрола на квалитет на друштвата за ревизија и овластените ревизори – трговци поединци. Друштвата за ревизија и овластените ревизори трговци - поединци подлежат на систем за контрола на квалитетот за проверка на усогласеноста на работењето на ревизорите со Меѓународните стандарди за ревизија кои се преведени и објавени во Република Македонија, Кодексот на етика за професионалните сметководители на Меѓународната федерација на сметководители кој е преведен и објавен во Република Македонија, како и националното право.

Законот за ревизија, Статутот на ИОРРМ и Правилникот за начинот и постапките за контрола на квалитетот на овластените ревизори, друштвата за ревизија и овластените ревизори - трговци поединци (во натамошниот текст: Правилникот) ги дефинираат основите, принципите и постапките на контрола на квалитетот.

1. ГОДИШНИОТ ПЛАН ЗА КОНТРОЛА НА КВАЛИТЕТ ЗА 2019/2020 ГОДИНА

Општо опкружување

Во Република Македонија беа регистрирани 38 друштва за ревизија и овластени ревизори-трговци поединци, кои што навремено, до 15 јуни 2019 година, ги доставија Прашалникот за прелиминарни податоци (ППП) и Годишниот извештај на активности (ГИА), како и ажурирани податоци со 30 септември 2019 година.

Според податоците кои ги доставија друштвата за ревизија и овластените ревизори - трговци поединци заклучно со 15 јуни 2019 година, потрошени се околу 209.612 часа (2018 година: 199.388 часа) за 1.856 пријавени ангажмани (2018 година: 1.671 ангажмани), од кои 128 ентитети од јавен интерес. Според податоците кои ги доставија друштвата за ревизија и овластените ревизори - трговци поединци заклучно со 30 септември 2019 година, потрошени се околу 229.243 часа (2018 година: 222.715 часа) за 2.031 пријавени ангажмани (2018 година: 1.833 ангажмани), од кои 130 ентитети од јавен интерес.

Изборот на друштвата за ревизија и овластените ревизори - трговци поединци за контрола на квалитетот се направи во согласност со Законот за ревизија и Правилникот. Информациите за активностите обезбедени преку Прашалникот за прелиминарни податоци (ППП) и Годишниот извештај на активности (ГИА) кои беа доставени до ИОРПМ од страна на друштвата за ревизија и овластените ревизори трговци - поединци, обезбедија пристап за избор базиран на ризици.

Комисијата за контрола на квалитетот на ревизорските услуги (во понатамошниот текст: Комисијата), согласно член 19-а став (6) од Законот за ревизија и член 51 од Статутот на ИОРПМ, на 15.07.2019 година донесе годишен план за 2019/2020 година за спроведување на контроли на квалитет во периодот од септември 2019 до јуни 2020 година.

Со годишниот план за 2019/2020 година беа опфатени вкупно осумнаесет субјекти на контрола на квалитет: тринаесет друштва за ревизија/овластени ревизори – трговци поединци кои што последен пат биле предмет на контрола на квалитет во 2015 година или порано и пет друштва за ревизија/овластени ревизори – трговци поединци кои како новоформирани ревизорски фирми не биле предмет на контрола на квалитет.

Заради околности поврзани со COVID -19 и прогласена вонредна состојба дојде до времено прекинување на терминскиот план за 2019/2020 година.

По престанување на вонредната состојба и согласно препораките и мерките на Владата на РСМ, Управниот Одбор на предлог на Комисијата, даде согласност за продолжување на спроведувањето на планот на контроли на квалитет за 2019/2020 година. Како резултат на новите околности се направи ревидирање на терминскиот план и во септември 2020 година се продолжи со спроведување на контролите на квалитет за 2019/2020 година.

Контролите на квалитетот кај сите осумнаесет друштва за ревизија /овластени ревизори – трговци поединци се спроведоа во согласност со Годишниот план и ревидираниот термински план на контрола на квалитетот за 2019/2020 година.

Контролите беа спроведени од страна на двајца контролори на квалитетот. Постапките кои што се следат во процесот на контрола на квалитетот на друштвата за ревизија /овластени ревизори – трговци поединци и поединечно избраните ангажмани се сумаризирани во Методологија за контрола на квалитет, објавена на веб страната на ИОРПМ и доставена до сите друштва за ревизија и овластени ревизори – трговци поединци.

За избор на примерокот на ангажмани за ревизија се следеа барањата во важечкиот Правилник. Во примерокот беа застапени ангажмани за ревизија од сите овластени ревизори одговорни на ангажман во избраното друштво за ревизија или овластениот ревизор – трговец поединец. Во примерокот беа вклучени ангажмани на ентитети од јавен интерес и ангажмани со модификувано мислење на независниот ревизор.

За друштвата за ревизија и овластените ревизори – трговци поединци кои што беа предмет на контрола, се подготви Извештај од контролата на квалитет со севкупна оценка за спроведената контрола. За секој поединечно избран ангажман кој што беше предмет на контрола, се изготви посебен образец Работи за понатамошно разгледување во кој се наведуваат констатираните наоди и дадените препораки од страна на лицето кое ја спроведува контролата на квалитет и предложените корективни чекори и дејствија од страна на овластениот ревизор одговорен за тој ангажман.

2. РЕЗУЛТАТИ ОД КОНТРОЛИТЕ

Овој извештај ги опфаќа резултатите од контролите на квалитет според Годишниот план за контрола на квалитетот за 2019/2020 година.

Во оваа година четири друштва за ревизија и овластени ревизори – трговци поединци се оценети со севкупна оценка „задоволително, шест друштва за ревизија и овластени ревизори – трговци поединци се оценети со севкупна оценка „задоволително но бара понатамошно подобрување“, три друштва за ревизија и овластени ревизори – трговци поединци се оценети со севкупна оценка „потребни се значајни подобрувања“ и пет друштва за ревизија и овластени ревизори – трговци поединци се оценети со севкупна оценка „незадоволително“.

Кај пет друштва за ревизија /овластени ревизори – трговци поединци севкупниот заклучок од контролата на квалитет при контролата на квалитет доаѓа до намалување на севкупната оценка споредено со севкупната оценка од претходната контрола на квалитет.

2.1. Дијагноза на организацијата и системот на внатрешна контрола на друштвата за ревизија и овластените ревизори – трговци поединци

Политиките и постапките на контрола на квалитетот се документирани во форма на правилник или прирачник за контрола на квалитет кај секое друштво за ревизија или овластен ревизор – трговец поединец. Политиките и постапките содржат релевантни барања за квалитет и генерално ги следат барањата на МСКК 1. Тие се соопштени на персоналот во ревизија.

За оцена на имплементацијата на системот на контрола на квалитет на ревизорските фирми кои беа опфатени со контролите на квалитет се разгледа формата и содржината на документацијата за секој од елементите на системот.

Во однос на човечките ресурси, кај осум субјекти на контрола констатиравме извесни слабости и отстапувања од пропишаните политики на ревизорската фирма. Кај еден субјект на контрола не постојат договори со вработените, а кај три субјекти на контрола не се врши ажурирање на договорите за работа согласно извршени промовирање. Некаде описот на работни места е премногу општ или не соодветствува на позицијата во хиерархијата на ревизорската фирма. Согласно организационата структура, кај една од проверените фирми постои оддел за ревизија и оддел за сметководство. Погolem дел од персоналот се наоѓа и во двата оддела.

Кај осум субјекти на контрола најдовме отстапувања во врска со постапката на вреднување и оцена на резултатите од работењето на персоналот. Кај четири од нив сеуште не е воспоставен овој процес, а кај останатите се побара подобрување во однос на содржината на документацијата и вклученоста на персоналот кој се оценува во процесот.

Кај помал дел од субјектите на контрола констатиравме отстапувања во врска со обуката на персоналот на ревизија. Отстапувањата се однесуваат на постапката на годишно планирање согласно политиката за континуирано професионално усовршување за секое ниво на персонал, но и на потребната евиденција во врска со интерните обуки на персоналот организирани во рамките на ревизорската фирма.

Во врска со политиката за ротација на партнерот на ангажман и лицата одговорни за проверка на контролата на квалитетот на ангажман за ентитети кои котираат на берза (или други ентитет согласно политиката на друштвото), разгледана беше интерната евиденција за нивна ротација. Кај осум друштва најдовме отстапувања, во смисла на тоа дека или не се води евиденција или евиденцијата е некомплетна или неконзистентна.

Кај пет субјекти на контрола најдовме отстапувања во постапката на комуникација со претходен ревизор.

Во врска со постапката за оцена за постоење на конфликт на интереси, кај четири субјекти на контрола најдовме отсуство или постоење на несоодветна постапка за разгледување и оцена за непостоење на конфликт на интереси од аспект на поврзаните друштва (било со ревизорската фирма или со сопственикот).

Во врска со постапката за прифаќање/продолжување на ангажман кај шест субјекти на контрола најдовме отстапувања, при што кај едно не е документирана постапката, а кај останатите постојат слабости или неконзистентности во користените форми за документирање на ревизорската работа. Еден субјект на контрола нема определено форма и содржина на документација за документирање на ревизорската работа во врска со прифаќање/продолжување на ревизорски ангажман. Во врска со истата постапка кај осум друштва најдовме отстапувања во врска со процената на ризик на ангажман, од отсуство на ваква проценка до несоодветна или нецелосна поткрепа на процената на ризик на ангажман.

Кај единаесет субјекти на контрола констатиравме отстапувања во однос на подготвувањето буџет за ревизија, при што три од нив не подготвуваат буџет за ревизија, а кај останатите има отстапувања во користените податоци и во однос на конзистентноста со која истиот се подготвува.

Четири субјекти сеуште немаат воспоставено систем на евиденција и следење на потрошени часови, а кај два субјекта на контрола констатиравме отстапувања поврзани со евиденцијата на потрошено време.

Кај повеќето од проверените субјекти на контрола укажавме на отстапувања или неусогласеност со барањата на професионалните стандарди поврзани со методологиите за користење примерок во ревизијата и за определување на материјалноста.

Во врска со проверката на ревизорската работа, кај два субјекта на контрола констатиравме околности каде овластениот ревизор самостојно го извршува ангажманот без помошници и значаен дел од неговата работа останува непроверен. Едниот овластен ревизор спроведува ангажмани на ревизија на ентитети од јавен интерес.

Со исклучок на една ревизорска фирма, субјектите на контрола го имаат дефинирано датумот на финално архивирање на ангажманите, како и политики и постапки за чување на ревизорското досие. Кај два субјекти на контрола идентификуваме отсуство на документиран доказ за постапката на архивирање. Досиејата кои се чуваат во хартиена форма или за кои нема системско архивирање секогаш постои ризик за соодветноста на постапката на архивирање.

Половината од проверените субјекти на контрола сеуште немаат или не идентификувале доволно соодветни критериуми за оценка на ангажманите за потребата за проверка на контролата на квалитет на ниво на ангажман (ПККА).

Во врска со идентификуваните критериуми, кај две друштва не е назначен ПККА соодветно на критериумите.

Во врска со формата и содржината на документацијата за документирање на работата и резултатите од работата на ПККА, кај осум субјекти на контрола најдовме отстапување кои се однесуваат на несоодветна форма и/или содржина или непостоење на документација со која би се потврдил ангажманот на ПККА. На ниво на избрани ангажмани проверката укажа дека ангажманот на ПККА не вклучува доволно детали за да се разбере неговиот делокруг и најчесто се сведува на проверка на сообразност

Генерално друштвата за ревизија и овластените ревизори – трговци поединци, освен тие кое припаѓаат на меѓународна мрежа и подлежат на внатрешна проверка на контролата на квалитет во рамките на мрежата, се уште го немаат имплементирано процесот на надгледување, согласно барањата на МСКК 1.48.

Како дел од разгледувањето на системот на внатрешна контрола на квалитет на субјектите на контрола, се разгледува и комплетноста и точноста на годишните податоци кои друштвата за ревизија и овластените ревизори – трговци поединци го доставуваат за своите активности, а кои претставуваат основа за планирање на активностите контрола на квалитет и изборот на ангажмани за проверка на системот на контрола на квалитет на ниво на ангажман. Кај половината од проверените друштва се констатираа одредени пропусти и грешки, на пример, пропуштено е да се наведе вид на мислење, основата за модификација, неточно внесен број на години на поврзаност со субјектот на ревизија, пропуштено да се наведат сите услуги кои што се договорени, разлика во надоместокот согласно договорот, ангажмани означени како договорни ревизии наместо како статутарни ангажмани на ревизија.

Во два ангажмани ревизорот се повлекол од извршување на ангажманот. Ангажманите на ревизија не се однесуваат на ентитети од јавен интерес. Кај двата ангажмани констатиравме недостаток на документираност на причините за повлекување.

2.2. Наоди од спроведените контроли на избраните ангажмани

Друштвата за ревизија и овластените ревизори – трговци поединци во главно ги следат професионалните стандарди во однос на елементите на извештајот на независниот ревизор во согласност со Стандардите за ревизија прифатени во Република Македонија и Законот за ревизија, со исклучок на некои формулации кои се однесуваат на идентификуваната рамка за финансиско известување и повикувањето на ревизорските стандарди.

Во врска со контролираните ангажмани со модификувано мислење на независниот ревизор или нагласување на прашање и користење на пасус за други прашања беа идентификувани следните клучни слабости и отстапувања од барањата на професионалните стандарди:

- Се модификува мислењето, а ревизорското досие не содржи доказ или поддршка во врска со основите за модификација (вклучувајќи и доказ од алтернативни постапки на кои се

повикува во основите за модификација);

- Се модификува мислењето, а доказот во ревизорското досие не укажува на околностите опишани во основата за мислење. Се модификува мислењето и се опишува прашањето предмет на квалификација, но ревизорот финално не изразува мислење во врска со прашањето;
 - Ревизорот го квалификува мислењето за почетни залихи. Финансиските извештаи со состојба на 31.12.2017 година биле ревидирани од друг ревизор кој го квалификувал мислењето заради неприсуство на попис на залихи. Но претходниот ревизор го квалификувал мислењето и заради безвреднување на побарувањата, а ревизорот не го разгледува континуираниот ефект на ова прашање за тековната ревизија. Прашањето за разрешување на модификациите од претходниот ревизор може да имаат значаен ефект врз мислењето за тековната ревизија. Во контекст на горното, кај едно модификувано мислење, поради несоодветниот начин на кој е напишана, не може да се разбере дали квалификацијата се однесува на неможност да се обезбеди доказ во однос на почетните залихи на 01.01 или крајните на 31.12.2018 година;
 - Ревизорот го квалификува мислењето и се повикува на белешка кон ФИ. Таква белешка не постои. Понатаму се вели дека клиентот има евидентирано производство во тек во износ од "ХХ", но според белешка "ХУ" кон финансиските извештаи клиентот нема залиха на производство во тек. Ова укажува на значајна слабост во системот на контрола на квалитет и може да наведе на погрешен заклучок дека се работи за погрешна или непотребен квалификација;
 - Таму каде модификацијата се однесува на неможност да се спроведат ревизорски постапки, не се објаснети или не се соодветно објаснети причините за таквата неможност;
 - Ревизорот не го квантификувал износот и не објаснил зошто тоа не е практично да се направи
 - Во врска со основите за воздржување од мислење за ФИ во целост ревизорот се повикува на неможност да прибави достатни и соодветни ревизорски докази и притоа се користи формулација "заради природата на сметководствената евиденција" кое претставува сериозно ограничување и на овој начин објаснето или опишано ја доведува во прашање релевантноста на доказот за останатите салда и сметки во ФИ. Од друга страна континуирано ограничување наметнато од раководството има сериозен ефект и врз многу други аспекти во ревизијата кои бараат да бидат внимателно анализирани и документирани во ревизорското досие
- Во услови на воздржување од мислење, оценката за распространетост базира на значајноста на една сметка во однос на ФИ. Воздржувањето од давање на мислење кое неколку години се повторува произлегува од неспроведување на сметководствена проценка на раководството во замена за пристрасен и тривијално произволен пристап и притоа не најдовме дека ревизорот зел во предвид вклучување на докази од алтернативни постапки или докази од други постапки во анализата на потенцијалниот ефект врз ФИ.
- Во врска со пасус за нагласување на прашање ревизорот се повикува на белешка кон ФИ во која се дискутира за погрешна презентација, или во друга ситуација е вклучува разгледување дека постои несогласување помеѓу износите во трговските книги и износите обелоденети во билансите. Несоодветна е примената на пасус за нагласување на прашање кога истиот се користи за објаснувања поврзани со поднесувањето на годишна сметка до централниот регистар. Ревизорот користи пасус за други прашања и истиот го користи за да укаже на постоење на неусогласеност во ФИ

Во врска со прелиминарните постапки и постапки на проценка на ризик и планирање на ревизијата беа идентификувани следните клучни слабости и отстапувања од барањата на професионалните стандарди:

- Ревизорот не ја комплетираше анализата во прелиминарните постапки и постапките за проценка на ризик со релевантни заклучоци и фактори на ризик, а споредбата по години и пресметката на показатели укажала на значајни отстапувања и/или невообичаени движења
- При процената на ризик од материјално погрешно прикажување, не се дава доволно објаснување за процената на ризикот на ниско ниво земајќи ја во предвид значајноста и природата на ставка и/или дејноста. Во врска со процената на ризик од измама поврзан со признавање на приходи и ризикот од заобиколување на контроли често постои неусогласеност со барањата на професионалните стандарди;
- Пристапот во врска со разбирање за интерните контроли кои се релевантни за ревизијата не осигурува дека ревизорот стекнал релевантни информации во врска со клучните процеси и со нив поврзаните контроли. Тестот на поминување не е сеопфатен и како резултат на тоа се јавуваат значајни слабости во дизајнирањето и спроведувањето на тестовите на контрола подоцна. На пример, отсуството на идентификување на контроли во тестот на поминување, влијае на севкупниот впечаток дали контролите опфатени со тестот на контрола навистина постојат кај клиентот, ревизорот соодветно и навреме не идентификувал отстапување што влијае на оценка на резултатите од тестот на контрола и подоцна доказот од останатите ревизорски постапки;
- Пресметката на материјалноста ретко вклучува идентификување на клучни корисници на финансиските извештаи кога се разгледува соодветноста на мерилото за определување на материјалноста, а при пресметка на материјалноста за извршување недоволно се документира користеното расудување;
- При разгледување на претпоставката за континуитет, посебно таму каде што ревизорот идентификувал или каде што финансиските извештаи и постапките за проценка на ризик идентификувале невообичаени и неочекувани движења кои доведуваат или можат да доведат до идентификување на фактори на ризик, постои недоволна поткрепеност со докази обезбедени од раководството, а врз основа на кои ревизорот ќе треба да заклучи за соодветноста на претпоставка или за постоење на материјална неизвесност.

Во врска со останати други постапки за кои постојат специфични барања во рамките на професионалните стандарди беа идентификувани следните клучни слабости и отстапувања од барањата на професионалните стандарди:

- Ревизорските постапки и/или поврзаната документацијата во досието не осигуруваат достатно соодветен ревизорски доказ за потврда на почетните салда или за клучните салда на сметки при првичен ревизорски ангажман.
- Отсуство на јасна Методологија (или насоки) за користењето метода на примерок посебно во врска со определување на големина на примерок и избор на ставки за тестови на контрола. При значително користење на расудување и/или при користење на критериуми за избор на специфични ставки заради отсуство на документираност за основите на изборот, постои ризик дали пристапот осигурил репрезентативност на примерокот, фокус врз ризични ставки и оценка на значајноста на остатокот од популацијата во однос на примерокот. Отсуството на разгледување на карактеристиките на популацијата и на ризикот од материјално погрешно прикажување најдовме дека значајно влијае на изборот на соодветна големина на примерок.

- Се пропушта да се идентификува природата на трансакциите со поврзани страни и ревизорот пропушта соодветно да ги оцени трансакциите со сопствениците и фирми кои се поврзани со сопствениците од аспект на нивното обелоденување во финансиските извештаи
- Слаба документираност на присуството на попис на залихи кога залихите се материјална ставка во финансиските извештаи. Малку информации се вклучени во ревизорската документација за тоа што се случувало тој ден додека траело присуството на попис на залихи, а дополнително недостасуваат и други клучни информации во врска со изборот на локации, ставки за тест броење, движењето на залихи, инструкциите на клиентот на попис.
- Резултатите од постапката на екстерно конфирмирање, таму каде е добиен слаб одговор не вклучува доказ дека ревизорот имал контрола над овој процес отсуство на доказ дека бил вклучен во процесот на доставување и примање на барањата за конфирмирање, и доказ дека истите се последователно поткрепени со доказ од алтернативни постапки или релевантен доказ од алтернативни постапки.

Во врска постапките за обезбедување достатно соодветен ревизорски доказ на ниво на тврдење беа идентификувани следните клучни слабости и отстапувања:

- Кај приходите кои се подложни на ризик од измама поврзан со нивното признавање, не се разгледува и соодветно на тоа да се дизајнира ревизорски пристап како во однос на природата, така и во однос на обемот на тестирање за секое засегнато тврдење и класа на трансакција.
- Во врска со тестовите на контрола не е јасно определен степенот до кој ревизорот ќе се потпира на ефективноста на контролата и не се разгледува во методологијата каков ефект ќе има врз суштинското тестирање доколку ревизорот не обезбеди поубедливи ревизорски докази од тестовите на контрола. Од друга страна недоволно се објаснува природата на пристапот да се тестираат поединечни контроли и се пропушта точно и јасно да се идентификуваат контролите чија ефективност ќе биде тестирана низ примерок и на тој начин да се избегне да се поистовети тест на контрола со проверка на влезни инпути.
- Суштинските постапки не вклучуваат јасна идентификација на ставките кои се тестираат од доказот. Тестот не вклучува јасно идентификувани цели за да се оцени дали релевантните тврдења се покриени и соодветно на целите е обезбеден достатно соодветен ревизорски доказ.
- Дизајнот на тестот на временски пресек не вклучува разгледување на природата на бизнисот и карактеристиките на популацијата при определување на популацијата од која ќе се избира примерокот. Недостасуваат клучни споредби во смисла на датумот на кој доброто или услугата е испорачано/примено/извршена со сметководствената евиденција.
- Вреднувањето на не-тековните и тековните средства базира на расудувањето на раководството и малку доказ се обезбедува за да се поткрепи користеното расудување и понатаму да се оцени во однос на рамката за финансиско известување
- Недостаток на проверка на обелоденувањата во финансиските извештаи согласно рамката за финансиско известување;

Во фазата на комплетирање, не подготвува сумарен преглед (меморандум за комплетирање на ревизијата) кој ги опишува значајните прашања идентификувани во текот на ревизијата и како по истите е постапено, или кој вклучува вкрстено поврзување со други релевантни поткрепувачки ревизорски документи кои обезбедуваат такви информации. Ова не претставува

задолжително барање а професионалните стандарди но се препорачува како добра практика.

Користењето на стандардизирани обрасци во форма на прашалници и/или контролни листи претставува добра практика за да се осигура конзистентност во ревизијата. Во неколку случаи констатиравме дека истите не се, или не се соодветно референцирани до барање од професионалните стандарди или до ревизорска постапка или доказ за да се поткрепат одговорите.

Клучни отстапувања во фазата на комплетирање на ревизијата најдовме во врска со несоодветна покриеност и/или документираност на барањата на професионалните стандарди за одговорноста на ревизорот во врска со последователните настани како и во однос на содржината и комплетноста на писмените изјави на раководството.

Отсуство на професионален скептицизам во клучни подрачја на ревизијата (подрачја кои бараат користење на значајни расудувања или за кои ревизорот го подигнал нивото на ризик) имаше силно влијание врз квалитетот на ревизорскиот доказ и заедно со другите наоди имаше значајно влијание во севкупната оценка од контролата на квалитет.

2.3. Свкупни заклучоци од спроведените контроли

2.3.1 Свкупен заклучок од спроведените контроли

Детали во однос на свкупните заклучоци од контролите на квалитет се дадени во табелите подолу.

а) По вид на свкупна оценка и друштва за ревизија и овластени ревизори трговци – поединци кои ревидираат ентитети од јавен интерес

	друштва за ревизија и овластени ревизори трговци – поединци	%	Ревидираат ЕЈИ
Задоволително	4	22	4
Задоволително но бара понатамошно подобрување	6	33	4
Потребни се значајни подобрувања	3	17	2
Незадоволително	5	28	1
Вкупно	18		11

б) По вид на севкупна оценка и по друштва за ревизија или овластени ревизори – трговци поединци

	друштва за ревизија и овластени ревизори трговци – поединци	%	Друштва за ревизија	%	Овластени ревизори- трговци поединци	%
Задоволително	4	22	3	75	1	25
Задоволително но бара понатамошно подобрување	6	33	4	67	2	33
Потребни се значајни подобрувања	3	17	3	100	0	0
Незадоволително	5	28	2	40	3	60
Вкупно	18		12		6	

2.3.2 Оценки по ангажмани

Во однос на анализа по поединечни ангажмани предмет на контрола, вкупно беа избрани 52 ангажман, од кои 13 ангажмани се оценети како “незадоволително”, 11 ангажмани се оценети како “потребни се значајни подобрувања”, 14 ангажмани се оценети како “задоволително, но бара понатамошно подобрување” и 14 ангажмани се оценети “задоволително”. Детали во однос на оценката од контрола на ниво на ангажман се дадени во табелата подолу.

	Избрани ангажмани (вкупно)	%	ЕИИ	%	Други ентитети	%
Задоволително	14	27	11	79	3	21
Задоволително но бара понатамошно подобрување	14	27	3	21	11	79
Потребни се значајни подобрувања	11	21	3	27	8	73
Незадоволително	13	25	1	8	12	92
Вкупно	52		18		34	

3. ГЛАВНИ ПРЕПОРАКИ

Резултатите од контролата на квалитет покажуваат потреба од понатамошни подобрувања потребни за клучни слабости и отстапувања идентификувани со овој извештај.

Во врска со системот на контрола на квалитет се побара да се воспостави форма и содржина на документација или да се направат подобрувања во рамките на постоечката со која ќе се осигура доказ за функционирањето на системот согласно пропишаните политики и процедури. Исто така се побара да се воспостават дополнителни процедури за да се осигура конзистентно придржување до политиките на системот и барањата на професионалните стандарди.

На 05.10.2021 година, СУНППСМ даде согласност на Годишниот извештај за наодите од извршените контроли на квалитет

Друштвата за ревизија и овластените ревизори – трговци поединци треба да го зголемат нивниот фокус на професионалниот скептицизам и во тој правец да дизајнираат и спроведуваат ревизорски постапки со кои ќе обезбедат достатно соодветни ревизорски докази.

Ревизорските фирми треба да спроведуваат ревизија базирана на ризик и соодветно тоа целосно да ги следат и почитуваат сите релевантни барања на професионалните стандарди поврзани со идентификација и процена на ризик и идентификација на значајни ризици. Овие постапки треба да бидат целосно документирани во ревизорското досие. Ревизорската документација треба да осигура поврзаност на планот со идентификуваните и проценети ризици и јасно да се идентификува природата, временскиот распоред и обемот на ревизорските постапки со кои ќе се одговори на проценетите ризици

Од ревизорот се бара да дизајнира и изврши ревизорски постапки кои се соодветни во околностите заради прибавување достатни и соодветни ревизорски докази. Природата на ризикот и на тврдењето е релевантна за дизајнирање на детални тестови.

Дизајнирањето на тестовите на контрола со цел да се прибават релевантни ревизорски докази вклучуваат услови (карактеристики или атрибути) кои укажуваат дека контролата се извршува, и услови на отстапување кои укажуваат на отстапување од соодветно извршување. Присуството или отсуството на овие услови може да биде тестирано од страна на ревизорот.

Кога се дизајнираат и извршуваат ревизорските постапки, ревизорот треба да ја земе предвид и релевантноста и веродостојноста на информациите кои ќе се користат како ревизорски доказ. Ова ќе го адресира барањето на МСР 500 ревизорот да обезбеди соодветен ревизорски доказ

Ревизорот треба да изврши ревизорски постапки за да оцени дали севкупното презентирање на финансиските извештаи, вклучувајќи ги и поврзаните обелоденувања, се во согласност со применливата рамка за финансиско известување

Ревизорот треба да обезбеди ревизорска документација која ќе биде достатна да се разбере природата и обемот на ревизорските постапки, резултатите од истите и донесените заклучоци. Документацијата на ревизорот треба да биде организирана во работно досие на конзистентен начин за секој ревизорски ангажман, и на начин кој ќе го покаже конзистентен тек на ревизорската работа низ фазата на планирање, извршување и комплетирање на ревизијата. Ревизорот треба да подготви ревизорска документација за значајните прашања кои произлегуваат во текот на ревизијата, донесените заклучоци за истите и значајните професионални расудувања направени за донесување на таквите заклучоци.

Кога ревизорот го модификува мислењето или нагласува прашање, барањата на МСР 705 и МСР 706 се задолжителни за формата и содржината на мислењето, а ревизорската документација треба да осигура доволно документиран доказ а секоја основа за која се квалификува мислењето или се нагласува прашањето.

4. ПРЕДЛОЗИ ДО КОМИСИЈАТА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ, ОБУКА И ПУБЛИКАЦИИ

Резултатите од контролите на квалитет согласно годишниот план 2019/2020 година заедно со резултатите од контролите согласно годишниот план 2020/2021 година ќе бидат прикажани во сеопфатна презентација по комплетирањето на годишниот извештај на Комисијата за 2020/2021 година во рамките на КПУ програмата. По пат на споредба на двете години ќе се разгледа и влијанието на пандемијата врз резултатите и наодите од контролите на квалитет.

Заради околности поврзани со COVID -19 и прогласена вонредна состојба дојде до времено

прекинување на терминскиот план за 2019/2020 година и во септември 2020 година се прогласи со негова реализација. Во континуитет се продолжи со реализација на планот за 2020/2021 година.

Исто така во рамките на КПУ програмата беше дадена презентација во мај 2020 година на тема Ревизорската професија соочена со пандемијата со COVID-19

Комисијата и предлага на Комисијата за образование, обука и публикации кога ќе ја составува програмата за обука за 2021 и 2022 година да ги земе во предвид главните слабости наведени во овој извештај.

5. ПОСЛЕДОВАТЕЛНО СЛЕДЕЊЕ НА ПРЕПОРАКИТЕ

Составен дел на извештајот од контролата на квалитет за секој субјект на контрола е анализа во однос на реализацијата на препораките од претходната контрола на квалитет и позначајните наоди кои се повторуваат и при тековната контрола на квалитет.

Согласно Законот за ревизија, субјектот на контрола е должен во рок од три дена од истекот на рокот утврден во извештајот од контролата до Институтот и до Советот да достави извештај за реализација на препораките и отстранување на идентификувани недостатоци, неправилности и незаконито.

6. ПОНАТАМОШНИ ДЕЈСТВИЈА ОД СПРОВЕДЕНИТЕ КОНТРОЛИ НА КВАЛИТЕТОТ

Во согласност со член 18 од Правилникот за начинот и постапката на контрола на квалитетот на друштвата за ревизија и на овластениот ревизор – трговец поединец, извештаите кои ги подготвуваат овластените ревизори кои вршат контрола на квалитетот се доставуваат до Управниот одбор на ИОРРМ за понатамошно постапување.

Драган Димитров
Претседател на ИОРРМ